Eva Brindová

Je tam, je tam, je tam čert!

Eva Brindová

JE TAM, JE TAM, JE TAM ČERT!

COPYRIGHT

Autor: Eva Brindová

Vydal: Martin Koláček - E-knihy jedou

2015

ISBN:

978-80-7512-263-6 (ePub)

978-80-7512-264-3 (mobipocket)

978-80-7512-265-0 (pdf)

JE TAM, JE TAM, JE TAM ČERT!

En ten tyky, dva špalíky,

Čert vyletěl z elektriky.

Bez klobouku bos,

Natloukl si nos.

Jsou říkadla a rozpočítadla a čert v elektrice je rozpočítadlo. Ale nezdá se vám, že je v něm něco špatně? Jen uvažte: Viděli jste někdy čerta v tramvaji? A kdyby nakrásně čert byl v tramvaji, nedržel by se jako klíště, aby nevypadl? Čerti prý mají na hlavě rohy. Že by byl bez klobouku, aby se mu na ty jeho rohy každý koukal? A na levé noze prý mají kopyto? Že by chodil bos, aby každý to jeho kopyto viděl? Ale jděte! Nevyletěl z elektriky, nebyl bez klobouku, nebyl bos, všechno bylo jinak. Chcete vědět jak? Takto:

Ten jeden se jmenoval Toník. Ten druhý byl Jeník. Tomu jednomu říkali Cvalík, tomu druhému Špunt. Toník byl Cvalík, Jeník byl Špunt. Když na ně volali, nevolali „Jeníku!“ „Toníku!“ Volali: „Cvalíku!“ „Špunte!“ Cvalík byl Cvalík, protože byl cvalík, když se Špunt narodil. Špunt byl Špunt, protože to byl takový baculatý souček, aspoň takový byl tenkrát, když mu začali říkat Špunt. Je pravda, že to bylo již dávno. Tenkrát Cvalíkovi bylo nějakých pět let, a co může takové pětileté děcko být, když ne cvalík? A co může být takové čtyřleté dítko, když ne špunt? Uznejte sami. Co by mohli být?

Ze začátku jim tak říkali jen táta s mámou. To proto, že široko daleko nebyl nikdo jiný, kdo by jim tak mohl říkat. A široko daleko nikdo jiný nebyl, protože bydleli na samotě u lesa, na takové táhlé stráni, na které se v zimě krásně sáňkovalo, a v létě ještě krásněji válely sudy.

Táta s mámou měli na té stráni chalupu, u chalupy stáj, v té stáji dva či tři koně, protože táta se živil obchodováním s koňmi. Tady na jarmarku koně koupil, tam na jarmarku koně prodal. To se ví, od jednoho jarmarku do druhého si koně nechal doma, tomu vyléčil koliku, onomu spravil spěnky, spěnky jsou koňské nohy a moc, moc často koně bolívají a musí se jim léčit. Tak a to dělal táta. A máma? Ta se starala o chalupu, o nějakou slepici, aby byla vajíčka, o kocoura Bartoloměje, který jí za to domů nosil myši, o psa Alíka, který jí domů nenosil nic, ale místo toho v noci štěkal, aby se máma nebála. Pravda, někdy v noci místo štěkání vyl, ale to se musí psům dovolit, oni by bez toho vytí nemohli být. Když na to přijde, to vytí se moc krásně poslouchá, když jste v teple pod peřinou a můžete se spokojeně bát. Alík vyje, vám běhá mráz po zádech, krčíte se pod peřinou a říkáte si: „To je dobře, že jsem v suchu a v teple Co tam ten Alík má, že tak teskně vyje?“ Co by měl? Vyje si, protože je mu smutno. Protože široko daleko nemá žádného kamaráda, žádného Azora, který by mu odpověděl. A když náhodou někde v dálce nějaký Azor je, a začne výt Alíkovi v odpověď, vyjí oba dva, a jsou rádi, že se slyší.

To Cvalík a Špunt jsou na tom líp. Ti mají jeden druhého. Bodejť by neměl bráška brášku. Od toho přece bratři jsou.

Společně se táta s mámou lopotili na políčku za chalupou, aby na něm vypěstovali nějaký ten brambor do hrnce, trochu žita na chleba a trochu ovsa pro slepice. Ovsa. Kdepak na těch kopcích pšenici. Ta se pěstuje jen dole v rovinách. Tady na kotárech ji musí nahradit oves. I pro koně je oves to nejlepší. Když se koně léčí, musí se také krmit. Nemusí všechno zrní sezobat jen slepice. A když se sklidí trochu toho žita, musí ho táta naložit na vůz a odvézt do mlýna, aby je mlynář semlel na mouku.

A to byl ten kámen úrazu. To žito. Táta s mámou ho sklidili, vymlátili, zrno vyfoukali, aby ho zbavili plev, nasypali je do pytlů a pytle naložili na vůz. No dobře. Jenže začalo pršet. Když na horách prší, tak neprší, ale lije. A když lije, nedá se jet do mlýna se zrním. Pytle ležely na voze, vůz stál ve stodole, a Cvalík se Špuntem nemohli ven, protože pršelo jako z konve.

Co asi udělají takoví dva kluci, když nemohou ven? Nu, přece zalezou do stodoly. A co v takové stodole? Nu, přece vylezou na vůz. A co na takovém voze? Nu, přece si začnou hrát na piráty. Korba toho vozu, to je paluba korábu, oj vpředu je čeleň, uprostřed je stožár s plachtou, vzadu kormidlo... A kde je ten stožár? Kde je to kormidlo? To je, prosím,

těžké. Říká se, že kde nic není, ani smrt nebere. Ale co s takovým korábem, který nemá ani stožár, ani plachty, ani kormidlo? Řekněte sami: Co je to za koráb?

To zas neznáte Cvalíka a Špunta. Kde má táta kladivo a hřebíky, věděli. Kde má pilu, věděli rovněž. A kde má srovnána prkna, věděli také. Co by mohlo takovým dvěma vykutálencům uniknout? Věděli, kde jsou hřebíky, kladívko, prkna, a nebudete tomu věřit, nějakou náhodou, nějakou divnou náhodnou náhodou se ty hřebíky a ta prkna octly ve stodole. Kladívko rovněž. Úplně stejnou náhodou.

S těmi prkny se to mělo tak: Přiznejme si to, táta byl trochu mlsná huba. Napadlo ho, že by si mohli odchovat prasátko, aby byly v zimě jitrničky a jelítka a kousek ovaru, kousek uzeného na neděli a třeba tu a tam i nějaká pečínka. Proto si smyslel, že postaví chlívek, z naspořených grošů koupí selátko, vypěstují pašíka, a na Vánoce budou hody. Proto měl ta prkna, proto měl tu pilu a kladívko a hřebíky a právě se chystal, že se do té stavby pustí, když prkna zmizela. A také zmizela pila. Hřebíky byly také fuč. A kladívko jakbysmet.

Když zmizí prkna, pila, kladívko, hřebíky, musí se po nich pátrat. A když se po něčem pátrá, přijde se i do stodoly. A uvidí se...koráb. Uprostřed korábu se tyčí stožár z rozřezaných prken, vzadu trčí kormidlo z rozřezaných prken, od postranic vzhůru se táhne lanoví, pro změnu z tátových otěží a opratí, dokonce i z vazáků, jimiž se přivazovali koně ke žlabu ve stáji. To je to, co mu padlo do očí jako první. A pak mu padli do očí piráti. Krčili se za bočnicí vozu, jenom střapaté hlavy jim koukaly.

„Zatrápení uličníci! Aby vás čert vzal!“ Ulevil si táta a to neměl dělat.

Říci „aby vás čert vzal“ vůbec není tak jednoduché, jak by se na první pohled zdálo, protože nikdy nevíte, kdo vás vezme za slovo. Vy řeknete „aby vás čert vzal,“ a do stodoly se vám všourá takový tatík, kde nic tu nic, možná něco mysliveckého, protože má zelený klobouk s pírkem, ale jen takový ten na tři facky, je vidět, že to pírko již prolezlo lecjakým houštím, protože z něj nezůstalo téměř nic, vlastně zůstal jen ten holý brk. A takový smutný kukuč ten chlapík má. To od toho, jak mu visí dolů kníry, které má pod nosem. Co s nimi asi dělá, když obědvá? Vytírá s nimi při každém soustu lžíci?

„Co byste rád, člověče?“

Ten člověk na kupce koní nevypadá. Takže se táta zeptat musí. Co kdyby to byl nějaký vandrovník, který nese vzkaz odněkud od doláka, od nějakého sedláka, který bydlí dole v rovině, a nestojí mu to za to, štrapacírovat se do toho kopce a do té stráně, aby se zeptal, jestli táta náhodou nemá právě teď na prodej pár valachů, vhodných k tahu.

„Já bych, jako, tento...," trochu jako koktá chlapisko. „Já bych, prosím, ty dva uličníky."

„Co byste?" Nevěří svým uším táta a je mu jasné, že o koně asi nepůjde.

„No, ty dva uličníky, prosím. Jak jste říkal, že si je jako mám vzít. Tak jsem, prosím, tady."

Pak se s takovým člověkem domluvte! Vy se chystáte naplácat svým dvěma klukům na zadek za zničená prkna, za rozsypané hřebíky, za ztracené kladívko, a on si přijde, že by si jako ty dva raubíře vzal. Kde by tátu napadlo, že právě řekl, aby si je čert vzal. Vždyť to se přece jen tak říká a říká se to stále. Ale ten nápad, že by vás čert vzal za slovo? No, to snad ne!

„Člověče..."

„A to, prosím, ne. Člověče mi, prosím, neříkejte. To je jen taková podoba, aby se lidé nelekali. Člověče mi neříkejte, protože já jsem čert."

Toť se ví, v té chvíli v tátovi zatrnulo. Bodejť ne, když si vzpomněl, že opravdu řekl, aby si čert ty kluky vzal. Ale co teď s tím? Jednou to řekl, peklu se zalhat nedá, jak z toho vyklouznout? Co takhle s jménem božím? Tak jo. Tak to zkusil:

„Pánbůh s vámi, člověče..."

„Pánbůh dej, pánbůh dej!" odpověděl čert.

„Cože? Já myslel, že jméno boží..."

„Ano, ano! To si tak lidé myslí, že my čerti se bojíme božího jména. Ale jsou na omylu. Pánbůh je přece náš pán stejně jako váš. Já se vám, lidičky, divím. Proč vy nám pánaboha berete? Vždyť nás stvořil zrovna jako vás. Jenom že nás neuplácal z bláta. My jsme přece jen z trochu lepšího těsta.

Táta pochopil, že tudy cesta nevede. Tudy ne. Ale jak z toho nyní ven? Jak to čertisko vypoklonkovat? Přece ty kluky nedá! Raubíři, to oni jsou. Uličníci k pohledání! Ale dát je čertu? To snad ne?

„No jo, pane čerte, ale vy jste se mýlil. Já jsem neřekl „vem vás čert.“ Já jsem řekl „aby vás čert vzal!“ To je něco jiného. To se jen tak říká, ale nemyslí se to tak, nebo se to dokonce myslí právě naopak. To přece nejde, takhle chytat člověka za slovo!“

S chlapem to trochu škublo. Ten zplihlý knír se mu položil až kamsi na špičatou bradu, to takoví hubeňouři mívají, bradu jako hrot nabroušené kudly.

„Ba ne, pane Hanousek. Já vám moc dobře rozuměl. Aby vás čert vzal je, aby vás čert vzal. To není jen, aby vás čert nevzal. Aby vás čert vzal je, čerte vezmi si je. Tomu já moc dobře rozumím. A proto jsem zde a vy proti tomu nemůžete nic dělat.“

„Jak vy víte, že se jmenuji Hanousek?“ podivil se táta.

„Inu, my víme ledacos. To tak v pekle chodí, že víme všechno. Před námi se nic neutají, pane Hanousek. Ani to vaše aby vás čert vzal.“

„No dobře, pane čerte. Jak vlastně říkají vám? Přece vám nebudu říkat pane čert?“

„Jo, holenku, to jen vy lidé jste takoví dobří troubové, že své jméno vyslepičíte každému na potkání. To nevíte, že jméno je něco jako zaříkávadlo? Jméno se musí tajit, aby na vás s jeho pomocí nikdo nemohl. Takže nějaké jméno mám, pane Hanousek, ale nezlobte se, já vám ho neřeknu. Nemohu. Vy byste s mým jménem získal kdovíjakou moc a mohl byste mne o ty vaše kluky připravit. Nedá se nic dělat, já vám své jméno říci nesmím.“

„Ale nějak bych vám říkat měl, nemyslíte? To když se handrkuji o koně, taky vím, s kým se dohaduji. Což teprve, když se mám handrkovat o vlastní kluky.“

Čertisko se zamyslelo. Musíte uznat, že to není jen tak, něco na sebe prozradit. I když to není právě jméno ale jen přezdívka.

„Co kdybyste mi, pane Hanousek, říkal třeba Roháč? Já mám totiž ve své vlastní podobě moc krásné rohy. Tak co byste mi neříkal Roháč?“

„Výborně, pane Roháč. Teď když víme, kdo jsme kdo, dám vám na to ruku, že se moc krásně domluvíme.“

Táta napřáhl svou ruku jako lopatu, holt práce s koňmi chce své, to musí být dlaň, že by ji nezakrylo ani koňské kopyto, prsty musí být jako roubíky, dlaň plná mozolů, tu a tam nějaký ten škrábanec od hřebíků do podkov. Sem tam s nějakou tou borůvkou, když sebou kůň při kování škubne a kladívko klepne na palec místo na hřebík. Táta natáhl svou ruku a pan Roháč do ní spokojeně plácl.

„Já věděl, že se domluvíme, pane Hanousek. Tak můžu si je vzít?“

„Vy jste nějak hrr, pane Roháč,“ odpověděl táta. „Vzít si je nemůžete, protože jsem neřekl vezměte si je. Řekl jsem aby je čert vzal, ale neřekl jsem to vám, řekl jsem to jim. To by teď oni museli říci „čerte, vezmi si nás“ a to je to, co by teprve platilo. Kluci, má si vás vzít čert?“

Do té chvíle seděli piráti pod stožárem tiše jako pěny, neodvážili se málem ani dýchat, jen tiše sledovali ten tátův divný handl. Což o to, kolikrát již byli s tátou na trhu. Někdy mu i koně prováděli, když bylo třeba kupci ukázat, že tátovi koně jsou jako beránci, že s nimi i špunt může orat. Ne Špunt, ale špunt. Někdy se tak malým klukům říká. Ale tentokrát ten tátův handl nebyl o koních, byl o nich. Aby je tak nakonec v pekle zapřahali! To tedy ne, to raději těch pár na zadek od táty. Vrtěli hlavami, div si je neukroutili, že ne, že vůbec nestojí o to, aby si je nějaký čert bral.

Ale na čerta Roháče si s tím nepřišli ani kluci ani táta. Vůbec se nemínil tak lehce vzdát:

„Kdepak, pane Hanousek, to takhle nejde. Jsou to ještě malí kluci, ti z toho ještě nemají rozum, takže se nemohou sami za sebe rozhodovat. Zatím za ně musí rozhodovat rodiče, a to jste vy. Jste přece jejich táta.“

Chudák čertisko ani netušil, že si sám na sebe upletl bič. Jakpak by se toho táta ihned nechytil! Od toho byl přece koňský handlíř, aby si uměl vždycky a ve všem poradit.

„Jenomže já, pane Roháč, jsem jen půlka rodičů. Druhou půlkou je naše máma, a tak i kdybych řekl, abyste si je vzal, platí to jen z poloviny. Z druhé poloviny by to musela požehnat i naše máma. To víte, to jinak nejde. Sám jste řekl, že musí rozhodovat rodiče. A já jsem jen polovina rodičů. To přece musíte uznat.“

Konečně něco zabralo. Ten malý hubeňourek byl najednou ještě menší, knír mu již visel i přes bradu, s každým slovem sebou cukal a škubal, jako kdyby chtěl panu Roháčovi uletět, ale neměl sil pořádně roztáhnout křídla. Jen sebou cukal a škubal a nakonec ani to, protože panu Roháčovi nějak došla slova. Zmohl se sotva na takové nemastné neslané:

„A myslíte, že by paní Hanousková...“

„Milý pane Roháči, to tedy nemyslím. To rozhodně ne.“

Zmoklá slepice. Pan čert Roháč jako zmoklá slepice. Krčil se a kroutil se, neštěstí samo, chudák, že by ho jeden skoro politoval. Možná i politoval, kdyby šlo třeba, no, třeba o kobylu. O takovou postarší, řekněme desetiletou kobylu, která již má svoje odtaháno před vozem i před pluhem, moc se toho na ní již chtít nesmí, jen snad co by se obracela na nějakém pomenším políčku, kde by bylo víc ouvratí než brázd, aby si mohla za každým řádkem vydechnout. To ano. To kdyby šlo o takovou kobylu, to by se i hodilo pana Roháče politovat. To snad ano.

„No jo, pane Hanousek, ale musíte si uvědomit, že co jednou čert popadne, to popadne a co jednou propadne peklu, to již peklo nikdy nevydá. Když jste jednou řekl, abych si je vzal, tak já si je vzít musím. To jinak nejde. Ale když říkáte, že jste jen půlka rodičů, co kdybych si vzal aspoň jednoho?“

Kluci se pod stožárem samou hrůzou schoulili do jednoho klubíčka. Čtyři ruce, čtyři nohy, dvě hlavy, jedno tělo, úplný zázrak, kdyby je někdo rozpletl. Že by měli jít od sebe? Jeden zůstat s tátou a mámou, druhý být v pekle? Ne, ne, ne! Táto, dělej něco, to bys přece nedopustil, prkna neprkna, hřebíky nehřebíky, kladívko nekladívko. To, táto, prosím pěkně, ne.

Jako kdyby táta Hanousek jejich myšlenky slyšel:

„Což o to, pane Roháč, já bych rád vyhověl. Ale nejde to. To půl na půl s naší mámou není jeden kluk sem druhý kluk tam. To, kdybyste mermomocí chtěl, muselo by to být půl jednoho kluka, půl druhého kluka. Tak by se to muselo udělat.“

Milý čert poporostl. Poporostl, ale hned zase znovu schlípl.

„Což o to, pane Hanousek, já bych to třeba dokázal. Vzít půl jednoho kluka a půl druhého kluka a uplácat z těch půlek celého kluka...“

„Ne, ne, pane Roháč. Zase by to byl kluk a kluk i když od vás uplácaný, byl by to zase jen jeden kluk. A zase by platilo půl na půl. Půl každého kluka byste si snad mohl vzít, ale druhá půlka by tu musela zůstat zcela bez úhony. Jinak by to nešlo.“

Pro změnu povyrostli kluci na voze. Jak jim se to vidělo, ne nadarmo byl jejich táta nejlepší koňský handlíř v kraji. To ať si ten čert říká, co chce, Špunta ani Cvalíka nedostane. Zlatý táta.

Bylo vidět, že čertovi leze z tlustých do tenkých. Kroutil se, hrbil se, nohy mu tancovaly po mlatě, jak přemýšlel, kudy z té kaše ven. Ale na rozumný nápad ne a ne přijít. Div s prosíkem nepřišel, když se začal tátovi svěřovat:

„To máte tak, pane Hanousek. Co jednou patří peklu, patří peklu. A to musíte uznat, že ti kluci aspoň z poloviny peklu patří. A když je nepřinesu, budu mít manko a to budu muset nahradit. To byste nevěřil, jak přesně se v pekle vedou účty.“

Tomu táta docela věřil. Ono se to nezdá, handlovat s koňmi. Ale i při obchodě s koňmi musí člověk umět účtovat. Kdyby se takový handlíř nevyznal v účetnictví, za chvilku by přišel na buben.

„Já vám to věřím, pane Roháč. Ale to jste si měl rozmyslet dřív. Uznejte sám, že vás sem nikdo nezval.“

„Ale zval, pane Hanousek. Zval. Vy jste mne pozval. Vy jste řekl, abych si ty kluky vzal.“

„No jo, to jsem řekl,“ přiznal se táta, „ale nemyslel jsem to tak, ale hlavně, to musíte přiznat, bylo to řečeno jen tak na polovic. Za naši mámu mluvit nemohu. A ta má na ty kluky taky právo.“

„Jenomže já se musím s peklem nějak vyrovnat,“ rmoutil se čert.

„Ale to je již vaše věc, pane Roháč. S tím já nemám nic společného.“

„To si myslíte vy, pane Hanousek. Ale není to pravda. Máte s tím společného moc.“

Taková řeč musela tátu pohoršit. Nadzvednout mu mandle, jak se na trzích říká, když se někdo moc a moc zlobí.

„Snad byste nechtěl, abych platil vaše účty?“

„Nebudete tomu věřit, pane Hanousek, ale něco takového v tom je. Neříkám oba kluky. Ale když nechcete dát ani jednoho, musím se s peklem vyrovnat aspoň za toho jednoho."

„Tak se s peklem vyrovnejte. To je od vás moc hezké, že platíte své dluhy. Něco vám řeknu, pane Roháč: Znám spoustu lidí, kteří by se měli od vás učit. Nevěřil byste, co to dá práce z některých lidí vyrazit, co dluží za koně."

Chudák čert si na to sedl. Na oj od toho vozu, co nebyl vůz ale pirátský škuner. Tak tam si sedl a poškrábal se kdesi pod kloboukem. Nejspíš ve vlasech. Co by také mohl čert jiného na hlavě mít?

„Vyrovnejte, vyrovnejte! Vy to pořád nechápete, pane Hanousek. Ale to vyrovnání je takové, že když nemám vašeho kluka, musím dát svého."

„A safra!"

Kdybyste byli táta, také byste řekli safra. Protože dát vlastního syna, to není jen tak. A dát ho peklu, i když jste čert a jste v pekle doma, to již tuplem není jen tak. To opravdu stálo za uváženou, a tak si táta sedl na oj vedle pana Roháče. Vzal pana Roháče kolem ramen a zamysleli se oba.

„No, vy jste, pane Roháč, v pekle doma, nemám pravdu? Takže by ten váš kluk byl skoro jako doma, ne?"

„Ještě stále nic nechápete, pane Hanousek. Když já toho svého nemám dát peklu. Já ho mám dát vám."

„A safra!"

To byste „Safra" řekli i vy. Z ničeho nic mít na krku čerta, i když jenom malého! Co vlastně by měl člověk s takovým čertem dělat? Což o to, najíst by dostal, o to by ani tak nešlo. Ale čert nečert, takové mládě se musí vychovávat. I kůň se musí naučit tahat, než je v zápřahu co k čemu. A což teprve takové čertisko? Má chodit do školy? Umí vůbec čerti číst a psát? A co tomu řekne máma? O něho, o tátu, by ani tak nešlo. Vždyť je víc s koňmi ve světě než doma. Ale co máma? To čertisko by měla na starosti ona. Co s tím?

Na druhé straně... Táta se v duchu zařekl, že již nikdy v životě neřekne slovo čert. Protože, marnost nad marnost, na té zapeklité situaci má přece také trochu podíl. Neměl říkat to, co řekl. To neměl.

„Vám se to řekne, pane Roháč. Ale co naše máma? Jak jí to vysvětlím?“

„Vaše máma, vaše máma! Ale jak já to vysvětlím naší mámě?“

Oba se svorně zamysleli. Taková zapeklitá situace opravdu trochu přemýšlení vyžaduje. Vlastně tak trochu závodili, koho z nich dřív napadne nějaký rozumný nápad. A byl to táta, kdo první promluvil:

„Pane Roháč, mluvíte vy, čerti, vždycky jen pravdu? Což takhle trochu si zalhat?“

„Jak to myslíte, pane Hanousek?“

„Že byste jako vaší paní neřekl úplně všechno. Aspoň ne hned. Víte, pomaloučku ji na to připravit. Trošičku jí to přikrášlit, aby se tolik nelekla. Třeba jí říci, že ten váš kluk bude u nás na prázdniny.“

„Což o to, lhát, to my můžeme skoro jako lidi. Ale mezi námi čerty nám to není nic platné. My totiž slyšíme všechno, co se kde šustne. Co bych asi tak mohl naší mámě nalhat, když slyšela všechno, co jsme si zde řekli?“

Zatím co to povídal, ozvalo se jim za zády: Kap...prásk! Kap...prásk! Kap...prásk!

Až to s tátou Hanouskem škublo, jak se lekl. To víte, najednou: Kap...prásk! Kap...prásk! Škublo to s ním, div z té oje nespadl, otočil se, a koho nevidí: Taková drobnější, hubeňoučká, už trochu v letech, tvářička jako švestička, vlasy černé, oči černé... Vlastně, kdoví, jestli byly černé, když z nich tolik slzy kapaly, že ani nebylo vidět zorničky. A jak ty slzy kapaly, jak která dopadla na zem...prásk! Hotový ohňostroj, hotový bengálský oheň a prskavky a rachejtle, jak se každá ta slza na zemi rozprskla v roj jisker. A zas: Kap...prásk! Kap...prásk! Ale jestli jí z očí kapaly slzy Kap...prásk! Tak za ní klučina, klouček, chlapeček, v námořnickém oblečku a s takovým tím námořnickým baretkem s pentlí kolem dokola, ten baretek, tu námořnickou čepičku měl na hlavě, pentle mu visela na zádech až někam na lopatky, a slzičky mu kapaly stejně jako té ženušce. Jenom nedělaly Kap...prásk! Ale jenom tak tichounce: kap...prsk, kap...prsk, kap...prsk.

„No jo, tak už to víš,“ přivítal ji smutně pan Roháč. „Nic si z toho nedělej, on je pan Hanousek docela hodný člověk. U něho se náš chlapec nebude mít zle.“

Táta Hanousek pochopil, že to je paní Roháčová, a ten uplakánek že je jejich synáček. Ten, kterého mu budou muset dát, aby pan Roháč splatil peklu účty.

„Pánbůh vás potěš, paní Roháčová.“ Přivítal paní Roháčovou a podal jí ruku. Paní Roháčová honem pustila ruku toho klučiny, protože v druhé ruce žmoulala kapesník, aby si s ním mohla utírat slzy a nos, a to se moc nesluší, strkat lidem do rukou usmrkané kapesníky. Tak pustila ruku toho klučiny, aby ji mohla podat panu Hanouskovi.

V té chvíli byl kluk pryč. Ne, že by utekl. To se jen tak vzduch jakoby zatetelil, asi tak jako když je horký červencový den, a vzduch se horkem tetelí, dělá taková neprůhledně průhledná kolečka, která je vidět a nevidět, protože to není nic než vzduch, a ten vidět není, tak takto nějak se vzduch zatetelil, a kluka nebylo.

„Musíte odpustit, pane Hanousek, on se náš hoch trochu stydí.“ Omlouvala jeho zmizení paní Roháčová. „My jsme jen takoví venkovští čerti a on přijde jen málo mezi lidi, tak se před nimi stydí. Ale to ho přejde, uvidíte.“

„Já to chápu, paní Roháčová. Ale nic si z toho nedělejte. Však on si chlapec u nás zvykne, když to již musí být. Konec konců, vždyť ho můžete kdykoliv přijít navštívit. To on jistě bude rád. Já to znám. Máma je prostě máma. A když za ním tu a tam přijdete, nebude se mu aspoň tolik stýskat.“

Tak takhle nějak se pokoušel táta Hanousek paní Roháčovou aspoň trochu upokojit. Co měl také jiného dělat? Co se vůbec dá dělat s uplakanou paní čertovou? No, řekněte!

„Vidíš, já jsem ti říkal, že na člověka je pan Hanousek docela hodný. U něho se náš hoch nebude mít zle.“

To se k tátovi přidal pan Roháč. Co měl také chudince paní Roháčové říci? Když na to přijde, mohla mu klidně vyčítat, že je to jeho vina, že musí jejich chlapec tak najednou z domu. To mu mohla vyčítat. Ale podívejme! Neřekla ani slovo. Jenom smutně posmrkávala, jak ty slzičky ne a ne přestat. A tak to bylo stále jen: Kap...prásk! A Kap...prásk! A Kap...prásk!

Zato kluci nahoře na korábu ani nemukali. To jim již došlo, že z pekla nic nebude a naopak, že budou mít v chalupě čerta. Sice jen takového malého, ale malý čert je taky čert. A v duchu si představovali,

jak se budou ve škole sázet o křížalu, že mají doma čerta, a že těch křížal vyhrají celý pytlík. Ne že by jim tak moc o ty křížaly šlo. Vždyť jejich máma také sušila křížaly a nejen jablkové, ale i z hrušek, k tomu nějakou tu sušenou švestku, to všechno bylo v bílých plátěných pytlících pověšeno na půdě na hambalkách, ale co je to platné, křížala vyhraná v sázce je něco úplně jiného než křížala doma usušená.

„Tak abychom šli, maminko," povzdechl si pan Roháč a začal se zvedat z té oje. Sotva dořekl, ozvalo se ještě hlasitěji: Kap...prásk! Kap...prásk! Kap...prásk!

„No, počkejte, pane Roháč!" ohradil se táta Hanousek. „A kde toho chlapce máte?"

„Aha," dovtípil se pan Roháč. „Vy ho nevidíte, že ano?"

„To tedy nevidím. A to, pane Roháč, nebude tak jednoduchá věc. Jakpak se mám o kluka starat, když ho ani neuvidím. Jakpak si ho mám s takovou vzít na odpovědnost?"

„Nezlobte se, pane Hanousek. Já na to zapomněl. Náš hoch se jmenuje Beliálek. A když ho zavoláte jménem, tak on musí poslechnout. Zkuste to. Zavolejte ho jménem."

Tak to táta zkusil: „Beliálku!"

Ne, že by se Beliálek objevil. Jenom za sukní paní Roháčové vykoukla hlavička. Takové téměř vyžlátko, snědé po mamince, s černýma očima, které možná byly černé, ale to teď nebylo vidět, protože byly zaplavené slzami, tu a tam některá ukápla a jak dopadla na zem, jen tak trochu uprskla: Kap...prsk! Kap...prsk! Kap...prsk!

Do toho se odvážila promluvit paní Roháčová:

„Pane Hanousek, on je Beliálek trochu choulostivý, kdybyste, prosím, trochu dbal, aby se teple oblékal, když půjde ven na vzduch. A nerad jí bramboračku. Ale to mu, prosím, netrpte. Jíst musí všechno. To by tak hrálo, aby si vybíral. A strašně nerad..."

Táta Hanousek se až polekal. Poslouchat příkazy a rady nějaké mámy, když se jedná o jejího kluka, to přece není na chlapa. Kdepak, to tedy ne.

„Paní Roháčová, a nebylo by lepší, kdybyste si o tom popovídaly s naší mámou? To víte, já jsem víc ve světě než doma, chlapce bude mít

na starosti ona. Snad byste mohli i s panem Roháčem zajít na hrnek kafe a popovídat si s ní? Ženská s ženskou si snadněji porozumí, když je řeč o dětech.“

Šli tedy za mámou. Táta Hanousek, paní Roháčová i pan Roháč a paní Roháčová si pro jistotu znovu Beliálka přidržela za ruku, aby se jí neztratil. Jenom piráti zůstali na svém korábu. Pro tu chvíli byla zřejmě bouřka zažehnána a bylo zapomenuto i na prkna i na hřebíky i na kladívko i na pilu. Vida, k čemu všemu čert není dobrý.

V tátovi Hanouskovi přece jen trochu trnulo. Ono to také není jen tak: Jít hledat prkna a najít čerta! Co jen tomu bude máma říkat? A co kdyby řekla, že ne, že si malého čerta na svědomí nevezme? Co by asi řekl pan Roháč? Jak by to pak dopadlo s Cvalíkem a Špuntem? Přiznejme si, že v tátovi byla úplně malá dušička. Ale co se dalo dělat? Jednou se to máma dovědět musí.

Ještě, že máma byla zvyklá. Asi si myslela, že pan Roháč přišel kupovat koně a že si přibral na pomoc paní Roháčovou a když se jeden vypraví kupovat koně i se svou manželkou, pochopitelně nezbývá nic jiného, než přibrat i děti. Ono kupovat koně je věc na dlouhé lokte, to se neodbude ve chvilce, a nechat na tak dlouho děti doma, to se přece jen nedá. Nevěřili byste tomu, ale mnohokrát se dobře prodá kůň jen proto, že si máma Hanousková dovede s ženou toho kupce dobře popovídat o vaření či o dětech. Přivítala je tedy již ve dveřích:

„Pěkně vítám, pěkně vítám! To jsou k nám hosti!“ A hned je vedla do parádní světnice, hned je usadila ke stolu, hned se na paní Roháčovou usmála, hned se zeptala: „Trochu culifindy si dáte, paní? To víte, mužští, ti když se zaberou do svých záležitostí, nevědí, kdy přestat. Trochu toho kafíčka nám pomůže to handlování přečkat.“

„My jsme si vlastně již to handlování odbyli, maminko.“ musel ji táta krotit. „Víš, ono ani tak nejde o koně, ale o něco jiného.“

„Ale copak, copak?“ podivila se máma Hanousková, ale stejně tu kávu chystala. Jenom místo dvou hrnečků, jednoho pro paní Roháčovou a druhého pro sebe, začala chystat hrnky čtyři. Když nejde o koně, tak se asi litkup pít nebude. Litkup, to je stopečka domácí slivovice, která se musí nalít, aby se zapil uzavřený obchod. Ta se musí nalít a vypít, i kdyby se nad ní kupci sebevíc šklíbili. To se nedá nic dělat, to ke koňskému handlu patří a bez litkupu by obchod nebyl řádně uzavřen. Takový litkup u koňského handlu, to je něco jako záruční list. To je potvrzení, že kůň

nekope a nekouše, a umí tahat, a ví co je čehý a co je hot, a když slyší čehý, jde vlevo, a když slyší hot, jde vpravo, a když slyší prr, nejde nikam, protože to znamená, že má zůstat stát.

„Víš, maminko," přiznával se táta Hanousek, „mně ujela huba, a to se nemělo stát."

Máma Hanousková na to nic.

„Víš, maminko, mně namíchli ti naši raubíři, protože mně sebrali prkna, co jsem je měl schovaná na chlívek. A když mně namíchli, tak jsem řekl, aby je čert vzal."

Máma Hanousková na to nic, ale pan Roháč měl pocit, že by měl tátovi Hanouskovi aspoň trochu pomoci.

„Tak jsem si pro ně přišel, paní Hanousková."

Bum!

Nelekejte se, nic se nestalo. Jen paní Hanouskové vypadl hrneček s kávou z ruky. Rozbil se na tisíc kousků, ale máma Hanousková jako kdyby to neviděla. Pusu měla otevřenou, oči vytřeštěné, nevydala ani hlásku, jak se lekla. Co to ten táta vyvedl? Snad nakonec neprodal místo koní kluky? Její hochy? Špunta a Cvalíka, toho maličkého špunta a toho maličkého cvalíka? A komu? Čertovi? A ten sušinka s tátou, to že by byl čert? A ta paní?

„Jenže jsem si to trochu špatně spočítal, paní Hanousková. Mne nenapadlo, že pan Hanousek není na ty kluky sám, že se musím domluvit i s vámi."

Najednou jako kdyby do pana Roháče nalili elixír. Celý ožil, očička se mu rozsvítila, jak se s nadějí zeptal:

„Co tomu říkáte, paní Hanousková? Že byste mi jako ty kluky dala?"

„A to zase ne, pane. Co bych to byla za mámu? Dát naše kluky? Za nic na světě."

Očička zase pohasla. Stejně se pan Roháč ptal jen tak pro jistotu. Předem mu bylo zřejmé, že nepochodí. Ale zeptat se musel. Co kdyby se dala máma Hanousková oblomit.

„No tak nic, paní Hanousková. To se holt nedá nic dělat."

Paní Hanousková si oddechla, ale tu se do toho vložil táta:

„Ono to má ale háček, maminko.“

„Jakýpak?“ sotva špitla paní Hanousková.

„To je tak, když nemůže pan Roháč mít naše kluky, musí se nějak vyrovnat s peklem. A to vyrovnání je v tom, že musí dát svého chlapce.“

„To by snad tolik nevadilo? Vždyť je v pekle doma? Ne?“

Kap...prásk!

„Když ono to tak není.“

Kap...prásk!

Když my musíme našeho Beliálka dát vám.“

To paní Roháčová kap...práskla pravdu na světlo a pro jistotu přidala:

Kap...prásk!

„Nám? Koho?“

„Našeho Beliálka, prosím,“ pokusil se pomoci pan Roháč. My vám musíme dát našeho chlapce, protože si nemůžeme vzít ty vaše. To je taková pekelná spravedlnost.“

„Tady toho?“ Maminka Hanousková se nedůvěřivě podívala na Beliálka, který se znovu tiskl k mámině sukni.

„Právě toho, prosím,“ špitla paní Roháčová.

„A co s ním máme jako dělat?“

Teď zůstal pan Roháč jako opařený. Teprve po chvíli se zmohl na jakous takous odpověď. Hodně rozpačitou.

„Já vlastně nevím. Víte, tohle se nám v pekle ještě nikdy nestalo. Počítám, že byste ho asi měli vychovávat. My to aspoň tak děláme, že svoje děti vychováváme. Opravdu by nás mrzelo, kdyby z Beliálka nebyl řádný čert.“

„To jako vychovávat k čertovinám? To snad ne?“

Máma Hanousková se zděsila. Není se co divit. Mít na krku čerta a ještě ho vychovávat k čertovinám, to by poděsilo každou mámu. Navíc, kdyby vedle toho čertiska měli vyrůstat její dva hodní chlapečci. Takoví neviňoučcí, hodňoučcí...piráti. Již tak s nimi čerti šili a teď mít ještě...

„Ne,ne,ne, paní Hanousková. Jen to ne. Beliálek je moc hodný hoch, uvidíte, že s ním nebudou ani nejmenší patálie. Za to vám ručím.“

Když ho člověk poslouchal, téměř si říkal, jestli náhodou pan Roháč kromě svého čertovství není také koňský handlíř. Rozhodně své zboží chválit uměl. Mohli by si s tátou Hanouskem plácnout. Divíte se pak, že nakonec máma Hanousková kývla? Kývla a ještě ani krk nenarovnala a již paní Roháčová stála na nohou a již svého Beliálka objímala, již se s ním loučila, zase znělo to Kap...prásk! Kap...prásk! Kap...prásk! A kap...prsk! Kap...prsk! Kap...prsk! z druhé strany a takové táhlé dlouhé Smrk! Smrk! z třetí strany, jak se pan Roháč přidal k loučení. Bylo to tak nakažlivé, že máma Hanousková neodolala a přidala se taky: Kap! Kap! Kap! Jen to prásk! tomu chybělo. Nakonec se přidal i táta Hanousek a stejně jako pan Roháč smutně troubil do kapesníku.

To čerti jsou přece jen otrlí. Byl to pan Roháč, kdo tu truchlohru přerušil. Vzal paní Roháčovou za ruku: „Nedá se nic dělat, maminko, musíme jít.“ V té chvíli se v parádní světnici vzduch jakoby zatetelil, udělala se taková neprůhledná průhledná kolečka a Beliálek tam stál sám, samojediný před tátou Hanouskem a mámou Hanouskovou. Kdoví, kam zmizeli pan Roháč s paní Roháčovou. Možná táhli ke všem čertům.

Kap...prsk! Kap...prsk...Kap...prsk!

Mámě Hanouskové se zželelo té hromádky neštěstí, přitáhla si Beliálka k sobě, zachumlala ho do své kostelové zástěry, pro jistotu mu trochu jako přejela dlaní uplakanou tvářičku a pak ho k sobě přitiskla.

„Nic si z toho nedělej, Beliálku. U nás ti nebude zle. A třeba se na tebe tatínek s maminkou tu a tam přijdou podívat. Nebo bys mohl ty k nim na návštěvu.“

„Ano, prosím, paní Hanousková,“ špitlo čírtě.

„Co tě nemá, Beliálku. Když máš být skoro jako náš, tak mně přece nebudeš říkat paní Hanousková. Co kdybys mi říkal třeba tetičko? Co ty na to? Tetičko a strýčku. Co říkáš?“

Trochu se mu očka přirozsvítila. Tetička a strýček, to je skoro rodina, přece jen by nebyl tak úplně u cizích. A táta s mámou...Kap...prsk! Kap...prsk! Kap...prsk! Někdy mohou brečet nejen kluci, ale i čerti. Důležité je, že nebrečí pro ukopnutý palec nebo natlučený nos. Z jiných důvodů se plakat dá.

Již, již to vypadalo tak, že táta Hanousek bude muset vykopat v podlaze stružku, aby měly slzičky kudy odtékat, téměř z toho mohl být nový potok ve stráni pod jejich chalupou, no možná ne zrovínka potok, ale stružka určitě, když mámu něco napadlo. Je sice pravda, že to byla mastička, která se používala večer, ale pro jedenkrát se dala použít i teď. Sedla si na nejbližší židli, přitáhla si Beliálka k sobě, a začala povídat:

To byl jednou jeden moc malý a moc smutný čert, protože byl na světě a byl na světě docela sám. Čerti nebývají na světě a nebývají na světě sami. Možná bývají na světě, a možná bývají sami, ale to bývají jen velcí čerti. Malým čertům se to nestává. Ale co čert nechtěl, tomu malému čertovi se to stalo.

Ten malý čert byl tedy na světě a byl úplně sám. Vlastně nebyl sám, protože s ním byla jeho teta, taková docela obyčejná lidská teta, ale i lidská teta je teta, a ta teta měla toho malého čerta moc a moc ráda. A také tam byl strýček, takový obyčejný lidský strýček, a ten měl toho malého čerta také rád. Jenže ten malý čert nevěděl, že ho mají tetička a strýček rádi, a stále a stále mu bylo moc a moc smutno. To tak bývá, když je čert na světě samotný. Bylo mu smutno a smutno, až si všiml, že má kromě tetičky a strýčka ještě dva brášky, vlastně ne tak úplně bratry, ale téměř bratry, a to jsou takoví uličníci, že jsou skoro jako čerti. A ti ho vzali mezi sebe, a milý smutný malý čert s nimi řádil a vyváděl skopičiny a uličnictva jedno za druhým, a najednou si ani nevzpomněl, že je na světě, a že je sám, protože již sám nebyl, a…

A Beliálek jí v klíně usnul. To byl oblíbený recept mámy Hanouskové. Pohádka na dobrou noc, a kluci spali jako dudci. Vida, platilo to i na malé čerty.

En ten táje,

služka dává krávě.

Kráva to nechce,

kůň na to řehce.

Kohout na to kokrhá,

Že to všechno roztrhá.

Ale! Ale! Ale! Všimli jste si toho? Opět je tam něco špatně. Kůň neřehce. Kůň řehtá. Jenomže kdyby se to napsalo správně, tak by se to nerýmovalo. Kdyby měl kůň řehtat, muselo by se to napsat následovně:

En ten táje,

Služka dává krávě.

Kráva to nechtá,

kůň na to řehtá.

Kohout na to kokrhá,

že to všechno roztrhá.

Takže kůň neřehtá, kůň řehce. A nikomu to nepřijde divné, že kůň řehce. Ale my to víme. My víme, že kůň neřehce, že řehtá, že je to špatně. Víme to. A je nám to houby platné, že to víme, protože s řehtáním by se to nerýmovalo.

Nakonec tomu slzavému údolí přece jen trochu otrnulo, slzičky přestaly kapat, kápance přestaly na podlaze prskat, žádná stružka se nemusela kopat, však taky by chalupa moc divně vypadala, kdyby z ní tekl potok, a máma si najednou uvědomila, že za okny je tma a že je nejvyšší čas chystat večeři. Probudila tedy Beliálka, popadla ho za ruku a odvedla si ho do kuchyně. Táta Hanousek si pro změnu uvědomil, že Cvalík a Špunt jsou ještě stále piráti a honem je začal svolávat, aby již šli domů.

Kluci samozřejmě nepřišli. Přišourali se. Zdaleka si nebyli jisti, že jsou jim ta prkna odpuštěna a že se zapomnělo na hřebíky a kladívko, o pile nemluvě. Zřejmě byla odpuštěna, protože o nich nepadlo ani zmínky.

Jenom máma jen tak na půl úst utrousila: „Kluci, to je Beliálek. Bude u nás teď bývat.“

Kluci si Beliálka prohlédli od hlavy až k patě, usoudili, že je to malé, hubené, podvyživené...proč bychom to rovnou neřekli: Vyžle. Kdepak nějaký Beliálek. Když oni mohou být Cvalík a Špunt, tak on může být...Vyžle. „Vyžle!“ řekl Cvalík a vyplázl na Beliálka jazyk. Beliálek si již trochu u mámy zvykl, aspoň tolik, že se dokázal přidržet její sukně, když Cvalíkovi jeho uvítání oplácel. A bodoval! Nevěřili byste tomu, ale bodoval. Měl jazyk o poznání delší. „Vyžle!“ řekl Špunt a vyplázl jazyk rovněž. Ono se to nemá. Samozřejmě. Není to slušné, vyplazovat na někoho jazyk. Ale když již člověk jazyk má, co by s ním jiného dělal? Cvalík vyplázl jazyk, Špunt vyplázl jazyk, Vyžle vyplázl jazyk. Ačkoliv ne, nevyplázl. Vyplázlo. Vyžle je to, a Vyžle byl z nich tří nejmenší, takže nemohl být ten Vyžle, musel být to Vyžle. Vyplázli na sebe jazyk Cvalík, Špunt a Vyžle a mohli si sednout k večeři. Měli brambory na loupačku a podmáslí.

Takové brambory na loupačku, to není jen tak lecjaké jídlo. To se do hrnce nalije voda, přihodí se hrstka soli, ve škopíku se umyjí brambory a nasypou se do hrnce s vodou. Když jsou uvařené, šťouchne se do nich vidličkou. Když vidlička zajede do měkkého, jsou brambory uvařené a mohou se vysypat na mísu na stole. Kolem mísy se všichni sesednou, každý si vybere jeden brambor, přehazuje si ho z ruky do ruky, aby tolik nepálil do dlaní, současně musí v jedné ruce držet nůž za špičku a tím nožem oloupat slupku. Oloupaný brambor se zapíchne do hromádky soli a šup s ním do pusy. Brambor samozřejmě ještě stále pálí, tak se musí honem honem zapít podmáslím, aby se sousto trochu zchladilo. A když je brambor snězený, musí se totéž udělat s dalším a dalším a dalším... Až je bříško plné a klukům se začnou zavírat oči a je na čase jít spát.

Ono se to řekne, jít spát. To jít spát se provádí takto: Vleze se k mámě do postele, tělíčko se k mámě přitiskne, a poslouchá se pohádka, kterou máma na dobrou noc vypráví. Špunt vlezl do postele z jedné strany, Cvalík vlezl do postele z druhé strany, Beliálek zůstal stát před postelí a už to vypadalo, že to na podlaze začne znovu prskat. V tu chvíli se ani máma na nic nezmohla. Co má dělat? Poslat Beliálka do jeho postýlky, kterou mu připravila v světničce u kluků? Vyřešil to Špunt:

„Tak co je, Vyžle? Zdržuješ!“

Co mělo Vyžle dělat? Vlezlo do postele za nimi a rázem z nich bylo jedno klubko. Kdo se ke komu tiskl, se nedalo poznat, všichni byli na jedné hromadě a zbožně poslouchali, jak máma vypráví o Honzovi s buchtou:

To přece víte, že Honza byl známý pecivál, který se od rána do večera válel na peci a od večera do rána pod duchnou. Jen ty chvilky mezi pecí a peřinou trávil u stolu. A chudák Honzova máma, sotva přispěchala z pole, již rozbíjela vajíčka, již přelévala žloutek s bílkem z jedné půlky skořápky do druhé, aby žloutek od bílku oddělila, již v misce žloutky třela s cukrem, již do nich vmíchávala mouku, již tloukla v druhé míse bílky na sníh, již ten sníh vmíchávala do těsta, již lila těsto do formy na bábovku, již s ní šupajdila do trouby jen aby měla včas buchtu na stole, až se bude Honza štrachat z pece do postele. Protože Honza buchty k smrti rád, a tak je musela máma znovu a znovu péct, aby se aspoň jednou za čas mohla na Honzu podívat a třeba s ním i promluvit. A řeč měla pro Honzu nachystanou již dávno. Honza pro samé válení za pecí si ani nevšiml, že je z něho již chasník na ženění, a že by bylo na čase, aby si začal hledat ve světě štěstí. Jenže jaké štěstí pro takového pecivála!

Když tedy Honza zase tak jednou seděl za stolem a spořádával máminu buchtu, až se mu od huby prášilo, povídá máma: „Honzíčku, chutná ti ta buchta?

„Chutná, mámo, chutná.“

„Já jenom, že jsem ve vsi slyšela, že taková buchta chutná nejlépe, když si na ni člověk sám naseče obilí.“ Povídá máma. Jenom to, nic víc. Však dobře věděla, jak Honzovi taková buchta jede. Honza na to nic, ale druhý den ráno, jaképak ráno? Skoro poledne, tedy druhý den se Honza vyštrachal z postele a místo na pec... Hajdy na pole! S kosou přes rameno.

Přišel na kraj pole, plivl do dlaní, rozmáchl se, v tu ránu byla kosa do půl ostří v krtinci. Pěkně se nalopotil, než ji z hlíny vytáhl. Rozmáchl se znovu, kosa se mu nějak v ruce povysmekla, šmik! Jen tak vršky klásků uletěly. Honza praštil kosou, chvíli se koukal na své dlaně, chvíli na nešťastnou kosu, již se chystal, že ji hodí znovu na rameno a vrátí se za pec, když v tom jde kolem jakýsi pocestný. Podíval se na Honzu, podíval se na kosu a povídá:

„Copak, copak? Nechce poslouchat? To víš, chlapče, taková kosa má svou hlavu. Té nemůžeš poroučet. Jak já znám kosy, většinou se jim ani trochu nechce pracovat. Nejlíp se s nimi domluvíš, když je opatrně položíš